

ΑΠΟ ΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΣΚΛΑΒΙΑΣ

Ο ΧΑΣΕΚΗΣ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

‘Ο Χατζή ‘Αλης, ὁ ἐρωμένες τῆς Σουλτάναις. — Τὰ μακτύφια τῶν Ἀθηναίων τοῦ 1775. — **Η τραγῳδία τῆς Ἐργίνας Σαρπή.** — Πώς ἐβασέε τὶς γυναικεῖς στήν κολόνα. — **Η στέρνα καὶ η σπάθη τοῦ Χασεκή.** — **‘Ο ήγεμόνες Πετραχής καὶ ὁ δηλητηριασμένος οὐρανός.** — **Η φυλακή,** ἡ κρεμάλχη, ὁ φάλλαγκας καὶ τὸ τέλος τοῦ Τύρραννου.

Στήν ιστορία των Ἀθηνῶν δὲ Χατζῆ Ἀλῆς, ὁ ἐπιλεγόμενος Χασεκῆς εἶναι ἔνα φοβερὸ πούσπωτο, γειτάτο αἵμα. Εἶνε δὲ στυγεός τύραννος ποὺ εἰτούσα δόλωληα χοδίνα ἐβιασάντε, ἐδολοφόνητε, ἐκτάλευτε, καὶ δυστυχισμένους Ἀθηναίους τῆς μαράνης ἔτεινες ἐποχῆς. Καὶ νά, ή ιστορία του :

«Η φυλακές, γράφει, ἐγέμησαν, ἀνδρόσια φυλακή, καὶ γυναικία φυλακή, δὲν ἔλεγον ἀπό τὰς δύο φυλακάς ἀπό 150 ἥρις 250 ὕνδρες καὶ εἰς τὴν γυναικία ἀπό 25 ἔως 50 γυναικίες. Ήπαν οἱ ἀνδρόσιοι οὐδοῦνται εἰς τὴν φυλακήν, δὲν ἐχωρίζονται καθιστοῖ. Αὐτὰ πάντα γανένεται τὸ παραμύθιον τῆς φυλακῆς, ὅπου ήταν μὲ σίδεος να ὀμβλητούνται κανένες φυλακισμένοι, ἀντὶ την επιθέσης ὠμβλοτανες εὔσολα, εἰ δέ ήταν ὄπιστα τὸν ἐστίχοναν σηργοτό ἀπό πάντι ἀπό τοὺς ἀνθρώπους η μὲ πολλὰ πρωχτά δ ἀν τὰ πάντα να ὀμβλησῃ... Από τὸ παραμύθιον τῆς φυλακῆς ἔβγαινεν ἔνας καπνός μια ἀγνώστη τῶν σύγνεφων μαρτύρων τοῦ ἀναγκαίου ή βοῶμα τόπου ἀνθρώπου. Οἱ ληστικούμενοι ἀνθρώποι εἰκανεύονται, ἔσχονται εἰς τὰ δόλοισιν καὶ ὀλίγοι εἶχηρεθόησαν αποθανείνοι... Εἰς τὴν ἀνδρίκια φυλακή ἐφρέστειον ὁ φάλαγξας, μετά δικτὼ μέμετρα τῆς φυλακίστεως ὅπους δὲν ἐπλήγονται ἐδέστη μὲ τὰς ἐτοίμους βέργας, δύνανται οἱ ἀγροφύλακες ἵνα εἰς γρέες κάθε δύνα μέρας νά φέρονται ἔνα δεμάτια προκοπάνται προς ὄφειδιστον τὸν φυλακισμένον. Παροδούσιοι εἰς τὴν γυναικίαν φυλακήν είλανται μάχα κολόναν μαρμαρένια ὄδησια καὶ ἔδεναν τὴν γυναικία, βάζοντας τὸ στήθος της μέρος τῆς κολόνας μὲ τὰς βέργας οἱ στρατιῶται τὴν ἔδεναν ἀπό τὰ ὄπισθια».

‘Η φυλακή αὐτὴ βρισκόταν πίσω ἀπὸ τὴν τέμενος τοῦ Σιταροπάτηον, γνωτά στὸν σημερινὸν Δημοτικόν την Χατζεκῆν, ἡταν καὶ

‘Ανάγκη νὰ σημειωθῇ διὰ τὸ Τύραννος αὐτὸς τῶν ‘Αθηναίων εἰχεῖ
έγχαιρίσιος φροντίσει νὰ περιτείχισῃ τὴν πόλην.’ Ετσι καὶ τὶς ληπτριὶ ἐξ-
ἐπιδρομῆς τῶν ‘Αλβιανῶν μπροστὲν τὸν ἀπορροόν καὶ τοὺς κατοίκους
εἰλεῖ λειαιμένους σὺν πρόσθιαι μέσαι τοῦ μάνταρος. Οἱ περιηγηταὶ
Σαντικῷ μᾶς πληροφορεῖ διὰ τὸ τέλχος αὐτὸν εἰλεῖ υψος ὥστε ποδῶν
καὶ πάγος δύο. Πόρτες εἰλεῖ ἔχει, καὶ κοντά σ' αὐτές φυλακεῖαι,
ὧς εἴδος πάργων, ποὺ τὰ ἔλεγαν τοτε μπορεῖται.

Ο Χασεκής, είχε τό Κονγκι τον, το θερινό του άνάκτορο, νά ποπού, έζει ποι είναι τώρα ο δ Βοτανικός Κήπος. Γύρω είχε φυτέψει δέντρα μηράλια, φυτά, λουκούδια. Ήταν ένας ώρας ματέξες. Μερικά κυπαρίσσια το διατηρούνται άσημη. Μέσα στό περιβόλιο αύτό είχε και μια στέγη πάντα το πότισμα, άλλα τη χρησιτούσιον παρακαλείται για μια ώρα και πρωτότυπη διασπέδουσι: «Αιμά ήθελα νά έχειτε λίστανά καινένα χριστιανό, διέταξε και τόν έφεραν μπροστά του, κοντά στη στέγη: «- Γδόσου, τον ίλεγε, και πέσε μέσα!» Αιμά τό δυστυχούμεν: θέμα βρισκόταν μέσα στο νερό, δηλαδή Χασεκής έβγαλε μια σπάνια από τό θύμαρη της και άρχισε νά τήν κονεύει έπαντας την έπιφάνεια τον νερού, μονυγκρίζοντας. Ό δυστυχισμένος χριστιανός άναγκαζίταν νά ζωνταί μέσα, προβίνας το κεφάλι του, και ο Χασεκής γέλοισε τότε δινάτατη, διασπέδουσας με τόν τόνισμα του. Και μιά φορά διμιώς ο αιγιοβόρος σαταράπης έφευγιζόταν με τά ίδια τον τά λόγια. Τότε έδινε μια ξαφνική σταθιά και τό κεφάλι τού δημάτους χωρίστανε άπο τό κορμί και βοινιάζε. Και τό νερό της στέρνας γινότανε κατακόκκινο.

·Ο Ιστορικός Θ. Φιλαδελφείνς γράφει : «Ο Χασπεκής ἀφού ἐφόδη
νευσε τοὺς ἔχθροις αὐτοῦ, ἀφοῦ ἐβαπτάνισε τοὺς ἐπιλόιτους, ἀφοῦ
ἔμαστίγωσεν ἄλλους, συλλαμβάνει ὑστερον εἰκοσιτέσσαρας
προιχόντων καὶ ἀναγνάξει ἀπειλῶν δυακοποτισμῷ νά καταβάλῃ
ἔκστασις ἀναλόγως τῆς προινών του πέντε μέροι εἰκοσιπέντε
πουγγία, επιαρουσιάσαντα κατά τὸν Σκουζέ, παλούντα πελεκημένα καὶ

χρωματισμένη, δύοιος δὲν ήθελε τά πληρώσει, θέλει παλαιωμέθει μετά προθεσμίας όποτε η μερόδανη». Έν τῷ μεταξὺ τοιώττῳ ἐθέργιζεν η πανάλης² μόλις δὲ παρηλθεν ή θεοπινιά, συγκαλεῖτο δύναντος ἀπάντας τοὺς ἄνδρας τῆς πόλεως καὶ τῶν χωρίον λαίκους καὶ αὐλορικούς ἐν τῇ Σχολῇ Ντέκα καὶ ἔκει, φρικτὸν εἰπεῖν, βιβίζεις αὐτοὺς νότυρογρίψαντο γεωργικινὰς ἀλληλέγγυους διολογίαν 400.000 γοράσιων.

Ο Χατζής Αλής είχε σημάβει ότανά-
σιμο μίσος έναντι του γηγούμενον της
μονῆς Ασωμάτων Διογυμένου Πετρόπαλ. Λέ-

ξεμ
τησ
μικ
στ

τρομερά ἀκόλαστος. Δὲν είχε κανένα σε τηντών τῶν χριστιανῶν, γιατὶ νότι μᾶς πάντα.
“Ο Χατζαλῆς είχε γνωνάς επίτηδες ποιό ήταν ώραία, τοῦ τὸ ἔλεγον και ἐστι θρόπους τούς και τὴν ἄρτοπαν και ἀλλο ἔχοντες. Λοιπόν οὐ τὸ Σταυρόν Σαρῆς είχε τὴν οἰκογένεια τῆς Τζιᾶς, Διάγγελη, ἀλλὰ γνάτες στον Χατζαλῆ. Ἀμεσώς αὐτὸς δέ λέγει τὸ βράδυ νότι πάνε νό τοῦ τὴν φέρων τὸ δίχως ἄλλο. Μίαν ἀπὸ τῆς γνωνάκες του, Ντενεδάλ λεγοντός, ἤταν μάλιστα πατέρων τους και τρέχει ἀμέσως και τοὺς λεγει τὸ και τὸ «ὁ Χατζαλῆς θάστελλη τὸ βράδυ νά πάρῃ την κυρια Ἐργά γνά και ν' ἀνοιξῃ ἡ γῆς νά τὴν κρύψεται». Τὰ εἶπε και ἔφυγε τοεχάτη νά μη τὴν προδόθουν ἡ ἄλλαις γνωνάκες. ‘Αμεσώς δὲν κάνεις καιρὸς δὲ Σαρῆς τὴν ντύνει στο τούρκουα μιτσιμπούλωμένη, την βάζει στὸ ἄλογο, καβαλικεύει και ἔκεινος στὸ μου-

